

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту

(повна назва)

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

(повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету ІТМ

В.Дорош

Володимир ДОРОШЕНКО

(підпис, ім'я, прізвище)

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Моніторинг в економічних дослідженнях

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

(бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий)

спеціальність 051 Економіка

(код і повна назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

(професійна або наукова)

Економічна кібернетика

(повна назва програми)

Харків – 2024 р.

Розробник(и): Т.В. Полозова, завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, д.е.н., професор
(ініціали, прізвище, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Тетяна ПОЛОЗОВА

(ім'я, прізвище)

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Валентина КИРІЙ

(ім'я, прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету ІТМ

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Аліна ШАФРОНЕНКО

(ім'я, прізвище)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показника	Характеристика навчальної дисципліни*	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС* – 5	Обов'язкова дисципліна базової (професійної) підготовки за спеціальністю 051 Економіка	
Змістових модулів – 3	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
Індивідуальних завдань – 1 Контрольна робота – 1	Семестр	
	1-й	1-й
Загальна кількість годин* – 150	Кількість годин	
	150	150
Мова навчання – українська	Навчальні заняття:	
	1) лекції, год.	
	30	12
	2) практичні, год.	
	20	8
	3) лабораторні, год.	
	–	–
	4) консультації, год.	
	10	18
	Самостійна робота, год.	
	90	112
	в тому числі:	
	1) індивідуальне завдання та КР, год.	
	22	22
	2) курсова робота (проект), год.	
	-	-
	Вид контролю: залік	

Примітка.

* Відомості з навчального плану.

** Структурна одиниця дисципліни (складається із змістових модулів).

Рекомендована кількість модулів дорівнює кількості контрольних точок.

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Моніторинг в економічних дослідженнях» є формування у здобувачів теоретичних знань, умінь і практичних навичок, необхідних для ефективного використання методів моніторингу економічних процесів і явищ, функціонування соціально-економічних систем.

Дисципліна спрямована на навчання здобувачів проводити систематичний збір, обробку та аналіз інформації для ефективного прийняття рішень у сфері економіки, а також розуміти економічні процеси в динаміці, виявляти тенденції та прогнозувати розвиток економічних ситуацій.

Завдання дисципліни:

- ознайомити здобувачів з основними принципами та підходами до проведення економічного моніторингу;
- розвинути навички збору та аналізу економічної інформації;
- сприяти розвитку аналітичного мислення у здобувачів, навчити їх оцінювати економічну ситуацію на основі отриманих даних і робити обґрунтовані висновки;
- розвинути навички застосовувати моніторинг для визначення майбутніх економічних тенденцій та моделювання різних сценаріїв розвитку в умовах ризику;
- навчити здобувачів інтерпретувати результати моніторингу та представляти результати досліджень у зрозумілій формі для прийняття управлінських рішень;
- сформувати практичні навички використання сучасних інформаційних технологій для моніторингу в економічних дослідженнях.

2.2 Результати навчання

За результатом вивчення дисципліни здобувачі повинні:

знати:

- теоретико-методичні засади моніторингу в економічних дослідженнях;
- сучасні підходи до моніторингу соціально-економічних процесів і систем;
- підходи до моніторингу функціонування мезо- та мікроекономічних систем;

уміти:

- використовувати сучасні підходи та методичний інструментарій моніторингу функціонування та розвитку соціально-економічної системи;
- використовувати методичний інструментарій моніторингу результатів діяльності суб'єктів господарювання;
- використовувати методи економічної діагностики для вирішення практичних завдань на макро-, мезо- та мікрорівні.

Перелік сформованих компетентностей (відповідно до освітньо-професійної програми):

– загальні:

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

– спеціальні (фахові, предметні):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми):

РН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

РН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

РН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

РН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

РН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

РН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

РН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

РН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

РН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

РН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

РН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

РН15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

2.3 Передумови вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є раніше здобуті компетентності та результати навчання, що перевіряються під час єдиного фахового вступного випробування зі спеціальності на основі Програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.02.2022 р. № 153 «Про затвердження Програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування».

Загальна структура предметного тесту передбачає чотири основних розділи: Мікроекономіка, Макроекономіка, Економіка підприємства, Система міжнародних економічних відносин.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль І.

Теоретико-методичне забезпечення моніторингу в економічних дослідженнях

Тема 1. Сутність і класифікація систем моніторингу

- 1.1 Поняття «моніторинг» та його сутність в окремих сферах діяльності.
- 1.2 Функції, задачі та принципи організації моніторингу.
- 1.3 Системологічні засади моніторингу.
- 1.4 Класифікація систем моніторингу.
- 1.5 Інформаційна база моніторингу.

Тема 2. Механізм моніторингу

- 2.1 Модель механізму моніторингу.
- 2.2 Діагностика в системі моніторингу.
- 2.3 Стратегічна діагностика стану об'єкта.
- 2.4 Індикатори в системі моніторингу.

Тема 3. Побудова, функціонування та оцінювання системи моніторингу

- 3.1 Технологія побудови системи моніторингу.
- 3.2 Управлінський моніторинг.
- 3.3 Забезпечення процесу функціонування системи моніторингу.
- 3.4 Оцінювання якості та ефективності моніторингу.

Тема 4. Методичний інструментарій моніторингу в економічних дослідженнях

- 4.1 Абсолютні, відносні та середні величини.
- 4.2 Метод групування.
- 4.3 Сутність табличного методу.
- 4.4 Побудова рядів динаміки.
- 4.5 Елімінування як метод розрахунку впливу факторів.
- 4.6 Графічний метод.
- 4.7 Особливості та значення балансового методу.
- 4.8 Метод порівняння.
- 4.9 Сутність індексного методу.
- 4.10 Метод дерева рішень.
- 4.11 Методика вимірювання та оцінки резервів.
- 4.12 Методика проведення функціонально-вартісного аналізу.

Тема 5. Управлінський моніторинг соціально-економічної системи

- 5.1 Механізм і види моніторингу соціально-економічної системи.
- 5.2 Мета і завдання управлінського моніторингу соціально-економічної системи.
- 5.3 Формування концепції управлінського моніторингу.
- 5.4 Організація та етапи проведення управлінського моніторингу.
- 5.5 Підсистеми та показники функціонування та розвитку соціально-економічної системи.

Змістовий модуль II.

Моніторинг соціально-економічних процесів і систем

Тема 6. Моніторинг макроекономічних залежностей та структури економіки

- 6.1 Основні макроекономічні показники стану товарного ринку.
- 6.2 Показник чистого економічного добробуту.
- 6.3 Номінальний і реальний ВВП. Індекси Пааше, Ласпейреса, Фішера.
- 6.4 Види і показники моніторингу структури економіки.
- 6.5 Моніторинг галузевої структури.
- 6.6 Секторна структура ВВП.
- 6.7 Моніторинг структури ВВП на основі міжгалузевого балансу.

Тема 7. Моніторинг виробничих можливостей економіки

- 7.1 Макроекономічна динаміка та моніторинг промислового виробництва.
- 7.2 Сезонність як специфічний аспект аналізу виробництва.
- 7.3 Моніторинг розвитку сільського господарства.
- 7.4 Показники ефективності виробництва.

Тема 8. Моніторинг стану товарних ринків

- 8.1 Схема моніторингу стану товарних ринків.
- 8.2 Кон'юнктура ринку та її індикатори.
- 8.3 Методи моніторингу товарних ринків.
- 8.4 Інформація для дослідження товарних ринків.
- 8.5 Показники моніторингу попиту і пропозиції.
- 8.6 Моніторинг стану конкуренції на товарному ринку.
- 8.7 Моделі рівноваги товарного ринку.

Тема 9. Моніторинг фінансового ринку

- 9.1 Показники стану грошово-кредитного ринку.
- 9.2 Фактор часу при оцінці грошових потоків.
- 9.3 Визначення пропозиції грошей та попиту на них. Рівновага грошово-кредитного ринку.
- 9.4 Модель рівноваги Манделла-Флемінга.
- 9.5 Методи визначення валютних курсів.
- 9.6 Моніторинг впливу валютного курсу на макроекономічні процеси.
- 9.7 Структура фондового ринку. Види цінних паперів.
- 9.8 Індекси фондового ринку.
- 9.9 Підходи до моніторингу фондового ринку.

Тема 10. Моніторинг ринку праці

- 10.1 Характеристика ринку праці, його класифікація.
- 10.2 Макроекономічні показники моніторингу стану ринку праці.
- 10.3 Умови збалансованості на ринку праці.
- 10.4 Моніторинг тенденцій динаміки зайнятості.
- 10.5 Показники ефективності функціонування ринку праці.

Тема 11. Моніторинг рівня життя та економічної нерівності

- 11.1 Соціально-економічні індикатори рівня життя населення.
- 11.2 Методичний підхід до визначення індексу людського розвитку.
- 11.3 Економічна нерівність.
- 11.4 Моніторинг рівня та якості життя населення.
- 11.5 Прожитковий мінімум. Поняття бідності.
- 11.6 Соціальний захист населення.

Тема 12. Моніторинг зовнішньоекономічної діяльності

- 12.1 Суть світової торгівлі.
- 12.2 Моніторингові показники стану зовнішньої торгівлі.
- 12.3 Динаміка і тенденції в сучасній світовій торгівлі.
- 12.4 Форми зовнішньоекономічних зв'язків. Показники ефективності.
- 12.5 Платіжний баланс країни.
- 12.6 Напрями та методи аналізу платіжного балансу.
- 12.7 Міжнародні фінансові організації.

Тема 13. Моніторинг економічної безпеки країни

- 13.1 Сутність економічної безпеки країни.
- 13.2 Фактори впливу на економічну безпеку країни.
- 13.3 Економічна чутливість та економічна уразливість.
- 13.4 Індикатори моніторингу економічної безпеки країни.
- 13.5 Модель економічної безпеки НАТО.
- 13.6 Показники моніторингу міжнародної орієнтованості виробництва.
- 13.7 Економічний тероризм.
- 13.8 Економічні злочини.
- 13.9 Організована злочинність.
- 13.10 Боротьба зі злочинністю в Україні.

Змістовий модуль III.

Моніторинг функціонування мезо- та мікроекономічних систем

Тема 14. Моніторинг соціально-економічного розвитку регіону

- 14.1 Поняття моніторингу соціально-економічного розвитку регіону.
- 14.2 Етапи програмного моніторингу регіону.
- 14.3 Концептуальна модель програмного моніторингу регіону.

Тема 15. Моніторинг ефективності діяльності підприємства

- 15.1 Моніторинг ефективності використання основних засобів підприємства.
- 15.2 Моніторинг ефективності використання оборотних засобів підприємства.
- 15.3 Моніторинг персоналу підприємства.
- 15.4 Моніторинг фінансово-економічних результатів діяльності підприємства.
- 15.5 Моніторинг інвестиційної діяльності підприємства.
- 15.6 Моніторинг економічного ризику підприємницької діяльності.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьо-го	у тому числі				усьо-го	у тому числі			
		лк	пз	конс	с.р.		лк	пз	конс	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль I. Теоретико-методичне забезпечення моніторингу в економічних дослідженнях										
Тема 1. Сутність і класифікація систем моніторингу	6	2			4	8	1		1	6
Тема 2. Механізм моніторингу	6	2			4	8	1		1	6
Тема 3. Побудова, функціонування та оцінювання системи моніторингу	6	2			4	6				6
Тема 4. Методичний інструментарій моніторингу в економічних дослідженнях	9	2	2	1	4	9	1	1	1	6
Тема 5. Управлінський моніторинг соціально-економічної системи	7	2		1	4	9	1	1	1	6
Разом за змістовим модулем I	34	10	2	2	20	40	4	2	4	30
Змістовий модуль II. Моніторинг соціально-економічних процесів і систем										
Тема 6. Моніторинг макроекономічних залежностей та структури економіки	9	2	2	1	4	7			1	6
Тема 7. Моніторинг виробничих можливостей економіки	9	2	2	1	4	9	1	1	1	6
Тема 8. Моніторинг стану товарних ринків	9	2	2	1	4	10	1	1	2	6
Тема 9. Моніторинг фінансового ринку	9	2	2	1	4	9	1		2	6
Тема 10. Моніторинг ринку праці	10	2	4		4	10	1	1	2	6
Тема 11. Моніторинг рівня життя та економічної нерівності	8	2	2		4	9	1	1	1	6
Тема 12. Моніторинг зовнішньоекономічної діяльності	9	2		1	6	7			1	6
Тема 13. Моніторинг економічної безпеки країни	9	2		1	6	8	1		1	6
Разом за змістовим модулем II	72	16	14	6	36	69	6	4	11	48
Змістовий модуль III. Моніторинг функціонування мезо- та мікроекономічних систем										
Тема 14. Моніторинг соціально-економічного розвитку регіону	9	2		1	6	8	1		1	6
Тема 15. Моніторинг ефективності діяльності підприємства	13	2	4	1	6	11	1	2	2	6
Разом за змістовим модулем III	22	4	4	2	12	19	2	2	3	12
Індивідуальне завдання (реферат українською/англійською мовою)	12				12	12				12
Контрольна робота (підсумкове тестування)	10				10	10				10
Усього	150	30	20	10	90	150	12	8	18	112

5 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 4. Методичний інструментарій моніторингу в економічних дослідженнях	2	1
2	Тема 5. Управлінський моніторинг соціально-економічної системи	-	1
3	Тема 6. Моніторинг макроекономічних залежностей та структури економіки	2	-
4	Тема 7. Моніторинг виробничих можливостей економіки	2	1
5	Тема 8. Моніторинг стану товарних ринків	2	1
6	Тема 9. Моніторинг фінансового ринку	2	
7	Тема 10. Моніторинг ринку праці	4	1
8	Тема 11. Моніторинг рівня життя та економічної нерівності	2	1
9	Тема 15. Моніторинг ефективності діяльності підприємства	4	2
	Усього	20	8

6 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні роботи не передбачені навчальним планом.

7 САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Вид робіт	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вивчення теоретичного матеріалу з використанням методичних матеріалів, наукових та інформаційних джерел	48	66
2	Підготовка до практичних занять	20	24
3	Виконання індивідуального завдання – презентація власних наукових досліджень за самостійно обраною темою з дисципліни (українською/англійською мовою)	12	12
4	Контрольна робота (підсумкове тестування)	10	10
	Усього	90	112

8 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

8.1 Індивідуальні завдання (ІЗ) та контрольні роботи (КР)

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Індивідуальне завдання – презентація власних наукових досліджень за самостійно обраною темою з дисципліни (українською/англійською мовою)	12	12
2	Контрольна робота (підсумкове тестування)	10	10
	Усього	22	22

8.2 Курсова робота

Курсова робота не передбачена навчальним планом.

9 МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Вивчення дисципліни здійснюється зі застосуванням різних методів.

Словесні методи навчання містять *лекції*, які розкривають сутність наукових понять, явищ та процесів, логічно пов'язаних загальною темою; *пояснення*, за допомогою яких розкривається сутність закону або процесу з використанням попереднього досвіду здобувачів; *розповіді* з метою спонукання здобувачів до створення в уяві певного образу; евристичні та репродуктивні *бесіди*, які передбачають приведення попередніх знань до усвідомлення нових явищ та понять.

Наочні методи навчання, які передбачають *демонстрацію* (показ предметів і процесів у динаміці), *ілюстрацію* (схеми, графіки) та *спостереження* (сприймання процесів без втручання у ці процеси).

Практичні методи навчання сприяють формуванню вмінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми або розділу. Це *семінарські заняття*, спрямовані на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань; також виконання *письмових або графічних завдань* з метою цілеспрямованого повторення здобувачами окремих дій задля формування умінь і навичок.

10 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

10.1 Розподіл балів, що отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю, модульного контролю та заліку, які знаходять відображення у заліковому модульному та підсумковому модульному контролі.

Завданням *поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, що здійснюється під час лекційних, практичних занять у формах обговорення здобувачами актуальних питань дисципліни, аналізу ситуацій (аудиторна робота), оцінювання результатів їх самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань (позааудиторна робота).

Завданням *модульного контролю (МК)* є перевірка засвоєння навчального матеріалу, який міститься у залікових модулях, що реалізуються у відповідних формах освітнього процесу. Завдання, що виносяться на модульний контроль, оцінюються в балах. Модульний контроль проводиться письмово.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) – оцінювання знань здобувачів за кожним із залікових модулів, яке здійснюється на основі визначення суми балів за результатами поточного контролю.

Завданням *екзамену* є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

При цьому виді контролю оцінка за дисципліною ($O_{\text{дисц}}$) за 100-бальною шкалою визначається за формулою:

$$O_{\text{дисц}} = 0,6 * O_{\text{сем}} + 0,4 * O_{\text{екз}},$$

де $O_{\text{сем}}$ – сума балів, отриманих здобувачем за 100-бальною шкалою протягом семестру;

$O_{\text{екз}}$ – сума балів, отриманих здобувачем за 100-бальною шкалою на екзамені наприкінці семестру;

0,6 і 0,4 – вагові коефіцієнти значущості отриманих балів протягом семестру та на екзамені відповідно.

Як форма підсумкового контролю для даної дисципліни використовується *залік*.

Оцінка за семестр ($O_{\text{сем}}$) з навчальної дисципліни визначається відповідно до таблиці 10.1.

Таблиця 10.1 – Розподіл балів, що отримують здобувачі протягом семестру

Вид заняття / контрольний захід	Оцінка за семестр ($O_{\text{сем}}$)
Пз № 1	5
Контрольна точка 1	5
Пз № 2	5
Пз № 3	5
Пз № 4	5
Пз № 5	5
Пз № 6	5
Пз № 7	5
Пз № 8	5
Контрольна точка 2	35
Пз № 9	10
Пз № 10	10
Контрольна точка 3	20
Індивідуальне завдання (реферат українською/ англійською мовою)	20
Контрольна робота (підсумкове тестування)	20
Усього оцінка за семестр ($O_{\text{сем}}$)	100

Отримані бали переводяться за національною шкалою та шкалою **ЄКТС**.

10.2 Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- теоретико-методичні засади моніторингу в економічних дослідженнях;
- сучасні підходи до моніторингу соціально-економічних процесів і систем;
- підходи до моніторингу функціонування мезо- та мікроекономічних систем;

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки:

- використовувати сучасні підходи та методичний інструментарій моніторингу функціонування та розвитку соціально-економічної системи;
- використовувати методичний інструментарій моніторингу результатів діяльності суб'єктів господарювання;

– використовувати методи економічної діагностики для вирішення практичних завдань на макро-, мезо- та мікрорівні.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру.

Задовільно, E (60-65): заслуговує здобувач, який виявив знання основного навчального матеріалу в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які він може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

Задовільно, D (66-74): заслуговує здобувач, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповіді на запитання при виконанні завдань тощо, принципів які може усунути самостійно.

Добре, C (75-89): заслуговує здобувач, який виявив повні знання навчально-програмного матеріалу при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив ряд помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до їх самостійного використання та поповнення в процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Відмінно, B (90-95): заслуговує здобувач, який виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з даної дисципліни вище середнього рівня. Він продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності.

Відмінно, A (96-100): заслуговує здобувач, який виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, що передбачені програмою, засвоїв основну та додаткову літературу, яка рекомендована програмою; проявив видатні творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та ясному трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв основні поняття дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

Критерії оцінювання знань та вмінь здобувача на комбінованому екзамені.

Задовільно, E (60-65): знання основ теоретичного програмного матеріалу за питаннями екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: загальний підхід до розв'язання задачі є правильним, але в цілому результати розрахунків є невірними, що обумовлено помилками у проміжних розрахунках, відсутні загальні висновки за кінцевими результатами розв'язання задачі, наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність великої кількості синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Задовільно, D (66-74): знання основ навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, за питаннями екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: загальний підхід до розв'язання задачі є правильним, але в цілому результати розрахунків є невірними, обрано неоптимальний метод розв'язання задачі, присутні помилки у проміжних розрахунках, присутні загальні обґрунтовані висновки за кінцевими результатами розв'язання задачі, наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Добре, C (75-80): повне знання програмного теоретичного матеріалу, розкриття питань екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: в цілому результати розрахунків є вірними, але обрано неоптимальний метод розв'язання задачі, наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок, відсутні розшифровки умовних позначень до розрахункових формул, наведені стислі неповні висновки.

Добре, C (81-89): повне знання програмного теоретичного матеріалу, системний характер знань з дисципліни, розкриття питань екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: задача в цілому вирішена вірно, наведені розрахункові формули з розшифровкою всіх умовних позначень, наведені розгорнуті висновки щодо результатів розв'язання, наведені всі проміжні розрахунки, які є вірними, але є наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Відмінно, B (90-95): глибокі, систематизовані знання теоретичного програмного матеріалу, повне розкриття та обґрунтування відповідей на

питання екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: задача вирішена вірно, що передбачає вибір оптимального методу розв'язання задачі, наведення всіх розрахункових формул з розшифровкою всіх умовних позначень, наведення повних розгорнутих висновків, наведення всіх проміжних розрахунків, які є вірними, але є наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Відмінно, А (96-100): всебічні, глибокі, систематизовані знання та логічне трактування теоретичного програмного матеріалу, повне розкриття та обґрунтування відповідей на питання екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: задача вирішена вірно, що передбачає вибір оптимального методу розв'язання задачі, наведення всіх розрахункових формул з розшифровкою всіх умовних позначень, детальне викладення процесу розв'язання задачі, наведення повних розгорнутих висновків за результатами розрахунків та відсутність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних помилок, коректно та грамотно представлений табличний та графічний матеріал.

Отримані бали переводяться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка з дисципліни	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, курсовий проєкт (робота), практика	залік
96-100	A	5 (відмінно)	зараховано
90-95	B	5 (відмінно)	
75-89	C	4 (добре)	
66-74	D	3 (задовільно)	
60-65	E	3 (задовільно)	
35-59	FX	2 (незадовільно)	незараховано
1-34	F		

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1 Базова література

1. Атюшкіна В. В. Бурко Я.В., Галгаш Р.А. Економічна діагностика: навч. посіб.; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Київ: Аграр Медиа Груп, 2018. 233 с.
2. Внукова Н. Н. Основи фінансового моніторингу фінансових послуг / Н.Н. Внукова. К.: КНТ, 2009. 136 с.
3. Внукова Н. М., Андрійченко Ж.О. Фінансовий моніторинг: навч. посіб.; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. 203 с.
4. Галіцин В.К. Системи моніторингу: Монографія. К.: КНЕУ, 2000. 231 с.
5. Галіцин В.К., Суслов О.П., Самченко Н.К. Системи моніторингу: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2015. 408 с.
6. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економічна діагностика: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 307 с.
7. Голінько В. І. Соціально-економічний моніторинг умов праці: навч. посіб.; Держ. ВНЗ «Нац. гірн. ун-т». Дніпро: НГУ, 2017. 151 с.
8. Гордей О. Д. Фінансові стратегії управління економічним розвитком: навч. посіб.; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2021. 263 с.
9. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2014. 292 с.
10. Калінеску Т. В., Романовська Ю. А., Альошкін В. С. Моніторинг податкових ризиків: навч. посіб.; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2009. 240 с.
11. Моніторинг та оцінка програм і проектів. Практичний посібник / Ольга Морозова, Ольга Варецька, Деніел Джонс, Пепукай Чікуква, Тетяна Салюк Київ, «Оранта», 2008. 144 с.
12. Соціально-економічна діагностика в умовах європейського співробітництва: навч. посіб. / Кузьмін О. Є. [та ін.]; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Аудиторська група «Західна аудиторська група», 2018. 223 с.
13. Фондовий ринок України. Фінансовий моніторинг професійних учасників фондового ринку: навч.-метод. посіб. / Держ. установа «Агентство з

розв. інфраструктури фонд. ринку України»; під кер. Мозгового О. М. та Тевелєва Д. М.; [упоряд.: Мозговий О. М. та ін.]. Вид. 3-тє, переробл. та допов. К.: ДУ «АРІФРУ», 2013. 239 с.

14. Markiewicz Anne, Patrick Ian. Developing Monitoring and Evaluation Frameworks. Sage Publications, Inc., 2015. 312 p.

11.2 Допоміжна література

11.2.1 Монографії

15. Акімова О. В. Фінансовий моніторинг в системі державного фінансового контролю: теорія, методологія, практика: монографія; Донбас. держ. машинобуд. акад. Краматорськ: Донбас. держ. машинобуд. акад., 2017. 299 с.

16. Андросова Т. В., Круглова О. А., Козуб В. О. Моніторинг фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі: монографія; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. Харків: Лідер, 2014. 199 с.

17. Берідзе Т. М. Статистичний моніторинг в системі стратегічного управління підприємством: [монографія]. Кременчук: Щербатих О. В., 2016. 330 с.

18. Берідзе Т. М., Кононенко В. В., Пасічник Н. В. Засади моніторингу у реінжинірингу: монографія. Кременчук: Щербатих О. В. [вид.], 2016. 143 с.

19. Бондаренко Т. С., Кожевніков Г. К., Агєєва О. О. Хмарний моніторинг у соціально-економічних дослідженнях: [монографія]; Укр. інж.-пед. акад. Харків: Міськдрук, 2016. 192 с.

20. Вовченко О. С., Єгоричева С. Б. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища: монографія; ВНЗ Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі» (ПУЕТ). Полтава: ПУЕТ, 2021. 232 с.

21. Глущенко О. О., Семеген І. Б. Антилегалізаційний фінансовий моніторинг: ризик-орієнтований підхід: монографія; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Р. А. Слав'юка; Ун-т банк. справи Нац. банку України (м. Київ). Київ: УБС НБУ, 2014. 386 с.

22. Гринькевич О. С. Управління конкурентоспроможністю вищої освіти в Україні: інституційний аналіз і моніторинг: монографія; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 461 с.

23. Економіка південного регіону: проблеми, стратегії, моніторинг: кол. монографія / [О. Г. Демченко та ін.; за заг. ред. Ушкаренко Ю. В.]; Херсон. держ. ун-т, Ф-т економіки і менеджменту. Херсон: Вишемирський В. С., 2017. 215 с.
24. Економічний моніторинг: методологія та практика (статистичний аспект): монографія / Берідзе Т. М., Лохман Н. В., Пасічник Н. В. [та ін.]. Кременчук: Щербатих О. В., 2019. 199 с.
25. Іванченкова Л. В. Моніторинг і контроль фінансово-економічних результатів діяльності харчових підприємств: теорія, методологія, практика: [монографія]. Миколаїв: Швець В. М. [вид.], 2018. 293 с.
26. Ішук С. О., Созанський Л. Структура промислового сектора економіки України: порівняння із державами-членами ЄС і напрями оптимізації; [наук. ред. С. О. Ішук]; НАН України, Держ. установа «Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долішнього НАН України». Львів: ДУ «Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долішнього НАН України, 2017. 84 с.
27. Килимнюк П. В., Пушкар М. С. Диверсифікація діяльності підприємства та її моніторинг на основі контролінгу: монографія. Вінниця: Т. П. Барановська, 2015. 125 с.
28. Конкурентоспроможність промисловості регіонів України: наук. вид. / [С. О. Ішук та ін.; наук. ред. С. О. Ішук]; НАН України, Держ. установа «Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долішнього НАН України». Львів: ДУ «Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долішнього НАН України», 2016. 73 с.
29. Макаренко П. М., Яровенко Т. С., Макаренко Ю. П. Інвестиційний розвиток освіти: джерела, моніторинг, стратегія: монографія; Полтав. держ. аграр. акад., Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 324 с.
30. Момот Т. В., Мізік Ю. І., Конопліна О. О. Стратегічний моніторинг ділової репутації підприємств водопостачання та водовідведення за групами зацікавлених осіб: монографія; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 170 с.
31. Моніторинг економіко-екологічних індикаторів «зеленої економіки» України: монографія / [Б. В. Буркинський та ін.]; за наук. ред. акад. НАН України, д-ра екон. наук, проф. Буркинського Б. В.; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса: ІПРЕЕД НАНУ, 2019. 215 с.
32. Моніторинг ефективності функціонування середніх і великих сільськогосподарських підприємств: [наук.-практ. зб.] / [І. М. Демчак та ін.]; Укр. НДІ продуктивності агропром. комплексу. Київ: НДІ «Укragenoproductivnist», 2013. 167 с.

33. Моніторингові оцінювання складних соціально-економічних явищ розвитку регіону / Під ред. Побурко Я.О. Львів, Ін-т регіон. дослід. НАН України, 2006. 306 с.

34. Морозов А.О., Косолапов В.Л. Інформаційно-аналітичні технології підтримки прийняття рішень на основі регіонального соціально-економічного моніторингу. К.: Наукова думка. 2002. 229 с.

35. Морозюк Н. С., Попович В. В., Кравченко М. В. Продовольча безпека регіону: моніторинг, оцінка та управління: монографія. Одеса; Вінниця: Нілан, 2015. 215 с.

36. Пелех О. Б. Структурні зміни та зрушення в національній економіці України: аналіз та оцінка: [монографія]. Рівне: Зень О. М. [вид.], 2019. 373 с.

37. Пурський О. І., Харченко О. А., Мороз І. О. Моніторинг соціально-економічного розвитку регіону: монографія; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ: Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2017. 179 с.

38. Рогатіна Л. П. Економічний розвиток регіону в умовах забезпечення продовольчої безпеки: моніторинг та завдання управління: [монографія]; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса; Миколаїв: Швець В. М. [вид.], 2017. 372 с.

39. Розвиток малого та середнього підприємництва в сучасних умовах: моніторинг і регулювання: монографія / [Л. І. Гальків та ін.]; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Растр-7, 2020. 282 с.

40. Саванчук Т. М., Безугла А. О. Сутність моніторингу економічної безпеки та його організація на підприємстві. Облікова, фінансова та управлінська діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки: кол. моногр./ за заг. ред. І. П. Приходька; ДДАЕУ. Дніпро: Пороги, 2020. С. 356-365.

41. Ситник Й. С. Інтелектуалізація систем менеджменту підприємств. Концепція, системний моніторинг та моделювання: монографія; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. 379 с.

42. Степура Т. Розвиток людського потенціалу в умовах квалітизації економіки України: монографія. Умань: Сочінський М. М., 2021. 599 с.

43. Стратегічний моніторинг та антикорупційний аудит в системі фінансово-економічної безпеки держави, регіону, суб'єктів господарювання: колект. монографія / [В. М. Бабаєв та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Момот Т. В.; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: Вид-во Іванченка І. С, 2019. 401 с.

44. Управління та моніторинг бізнес-структур в системі цінностей сталого розвитку: монографія / Т. І. Данько [та ін.]; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Растр-7, 2023. 351 с.

45. Шубалий О. М., Шубала І. В., Потьомкіна О. В. Моніторинг регіонального ринку праці: тенденції, закономірності, прогнози: монографія; Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 251 с.

46. Юдіна О. І. Управління сталим економічним розвитком підприємств на основі моніторингу витрат: монографія; ВНПЗ «Дніпров. гуманіт. ун-т», Полтав. держ. аграр. акад. Дніпро: Ліра, 2020. 433 с.

47. Яремко І. Й., Рябкова О. В., Лемішевська О. С. Розвиток систем моніторингу економічних показників результативності підприємства: монографія; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Західна аудиторська група, 2018. 159 с.

11.2.2 Наукова періодика

48. Адамовський О. Особливості функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 5. С. 16-20.

49. Акімова Л. М., Акімов О. О. Механізми моніторингу та оцінки ефективності реалізації державної соціально-економічної політики на основі інструментарію стратегічного планування. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2023_5_5.

50. Аксьонова І. Моніторинг як сучасне інформаційне забезпечення аналітики та управління підприємствами. *Економіка та суспільство*. 2023. (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-70>

51. Алькема В. Г., Кузуб С. В. Моніторинг загроз фінансово-економічній безпеці суб'єкта господарської діяльності. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2017. (48). С. 101-112.

52. Антонюк О. Р. Облік зовнішньоекономічної діяльності: вплив на актуальні аспекти валютного нагляду та фінансового моніторингу в період дії військового стану в Україні *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 3. С. 83-86.

53. Арєфьєва О. В., Титикало В. С. Моніторинг в системі просторово-процесного управління економічним потенціалом підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2022. № 2. С. 69-77.

54. Бондарчук М. К. Механізм моніторингу функціонування бізнес-структури. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2023. № 11(2). С. 79-86.

55. Бріль М. С. Моніторинг макроекономічних показників на основі дослідження їх нестационарної динаміки в контексті реалізації стратегії сталого

соціально-економічного розвитку держави. *Проблеми економіки*. 2016. № 1. С. 264-273.

56. Бурова Т. А. Методичні прийоми перевірки і діагностики в умовах фінансового моніторингу. *Бізнес-навігатор*. 2021. Вип. 2. С. 115-119.

57. Бушко Г. О., Шаргун Т. О., Жукова А. Р. Інноваційні підходи до процесу моніторингу освіти в Україні та Болгарії. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 50(1). С. 187-190.

58. Вовчак О. Д., Єндоренко Л. О. Удосконалення системи фінансового моніторингу в банках України та оцінювання комплаєнс-ризиків. *Проблеми економіки*. 2023. № 3. С. 237-243.

59. Войт Д. С. Удосконалення методичних підходів до моніторингу рівня соціально-економічного розвитку України. *Агросвіт*. 2020. № 11. С. 90-98.

60. Глебова А. О., Ольховик О. В. Теоретичні та практичні аспекти використання моніторингу в процесі управління сучасними соціально-економічними системами в умовах середовища VUCA. *Ефективна економіка*. 2022. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_11_47.

61. Горбан І. М., Скиба В. В. Сутність фінансового моніторингу в системі забезпечення економічної безпеки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія економічна*. 2023. Вип. 2. С. 21-25.

62. Грабчук І. Л. Проблемні аспекти трактування поняття фінансового моніторингу. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2023. Т. 28, Вип. 2. С. 46-49.

63. Даніч В. М., Татар М. С. Система моніторингу соціально-економічної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах глобальних викликів. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2022. № 2. С. 23-35.

64. Демчук Л. І., Пацева І. Г. Організація моніторингу та прогнозування кризових ситуацій. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Екологія*. 2023. Вип. 29. С. 57-65.

65. Журавльова І. В., Гончаренко А. С. Методичний підхід до організації моніторингу структури капіталу підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2021. Вип. 6. С. 41-48.

66. Зубко Т. Л. Моніторинг економічної безпеки підприємств торгівлі в умовах співпраці з міжнародним бізнесом. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9(2). С. 15-20.

67. Іванченкова Л. В. Моніторинг і контроль у системі економічної науки і практики діяльності підприємств. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2018. № 3. С. 95-101.

68. Калінеску Т. В., Ревенко Д. С., Мостипан І. Л. Концептуальні положення створення моніторингу систем економічної безпеки підприємництва. *Часопис економічних реформ*. 2021. № 4. С. 12-18.
69. Кіпа М. О., Степаненко Н. О. Сучасні моніторингові інструменти дослідження рівня фінансової безпеки компанії. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_5_66.
70. Ковальчук К. Інформаційні технології соціально-економічного моніторингу: новітні підходи. *Товари і ринки*. 2020. № 2. С. 139-140.
71. Ковшова І. О., Глущенко В. С. Маркетинговий моніторинг конкурентних можливостей компанії на ринку непродовольчих товарів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Вип. 3. С. 34-41.
72. Козлова В. О., Безугла А. І., Шуляк К. В. Організація діяльності державної служби фінансового моніторингу України в системі економічного контролю. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2023. Вип. 3. С. 101-109.
73. Кононова І. В. Методичний підхід до моніторингу чинників середовища соціально-економічної системи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. URL: <http://www.vestnik-ekonom.mgu.od.ua/journal/2016/22-2016/4.pdf>
74. Король Б. О., Фроленкова Н. А. Сучасні інструменти планування, моніторингу та оцінювання проєктів. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2023. Вип. 2. С. 95-106.
75. Кравченко М. В. Моніторинг інноваційно-інвестиційного забезпечення економічної безпеки аграрного сектору. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Т. 31(70), № 2(1). С. 207-211.
76. Краївська І. А. Моніторинг економічної безпеки підприємств та установ соціальної інфраструктури. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2020. № 3. С. 86-94.
77. Кузьмінська О. Е. Роль фінансового моніторингу як механізму протидії загрозам у сфері економічної безпеки України. *Наукові праці НДФІ*. 2021. Вип. 4. С. 106-123.
78. Лебедєв А. О. Науковий підхід до формування моделі генетичного моніторингу в Україні. *Право та державне управління*. 2020. № 3. С. 212-216.
79. Левченко О. М., Вовк М. О., Юрченко Н. І., Гаврилюк А. Р. Діагностика системи управління фінансово-економічною безпекою

конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери в умовах цифровізації. *Агросвіт*. 2024. № 4. С. 22-30.

80. Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В. Діагностика економічної безпеки підприємства: сутність та етапи. *Ефективна економіка*. 2024. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_3_71.

81. Литовченко О. Ю., Косяк А. П. Методичне забезпечення моніторингу економічної безпеки підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 56. С. 71-76.

82. Литовченко О. Ю., Косяк А. П. Методичне забезпечення моніторингу економічної безпеки підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 56. С. 71-76.

83. Ліхоносова Г. С. Моніторинг регулювання соціально-економічного відторгнення на підприємствах в умовах фінансової турбулентності. *Часопис економічних реформ*. 2023. № 3. С. 54-60.

84. Максименко О. С., Кречотень І. М., Чижевська М. Б., Бабій Л. І. Організаційно-управлінські аспекти безпекового та фінансового моніторингу забезпечення інноваційного розвитку економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 6. С. 116-122.

85. Мельник С. І., Лисий Ю. В., Григорович В. І. Фінансовий моніторинг у системі забезпечення економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2016. Випуск 1. С. 71-81.

86. Микитенко В. В., Драчук Ю. З. Моніторинг результативності управління сталим господарюванням у критичній інфраструктурі: обґрунтування обсягів витрат. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 2. С. 72-78.

87. Мрихіна О. Б., Козевич Р. І., Ченьфань Х., Косач А. І. Моніторинг готовності результатів науково-технічних робіт бізнес-структур до комерціалізації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2023. № 7. С. 50-59.

88. Назаренко В. А. Модель веб-системи еколого-економічного моніторингу в умовах урбанізації. *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель*. 2023. № 4. С. 31-39.

89. Павлова О. М., Павлов К. В., Спас В. В., Полторах О. В. Моніторинг процесів енергозбереження у соціально-економічних системах. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2023. № 3. С. 6-12.

90. Паладченко О. Ф., Молчанова І. В. Моніторинг реалізації загальнодержавних пріоритетів інноваційної діяльності у 2023 році та отримані результати. *Наука, технології, інновації*. 2024. № 3. С. 3-14.
91. Пацай Б. Д., Філіппова Л. Л. Моніторинг соціально-економічних процесів для прийняття управлінських рішень із використанням великих даних. *Економічний вісник університету*. 2015. Вип. 26(1). С. 80-86.
92. Полозова Т. В., Довгопол Н. В. Моніторинг конкурентної активності підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки. *Innovative educational technologies: European experience and its application in training in economics and management: Proceedings of scientific and pedagogical internship (February 13 – March 26, 2023, Riga, Latvia)*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. p. 277-280.
93. Полозова Т. В., Колупаєва І. В. Аналіз міжнародних рейтингів України в контексті забезпечення економічної безпеки. *Механізм регулювання економіки*. 2022. № 1-2 (95-96). С. 103-113.
94. Пономаренко О. О., Лісна І. Ф., Пивавар І. В. Моніторинг ефективності використання маркетингового потенціалу підприємства в умовах мінливої економічної політики. *Бізнес Інформ*. 2021. № 10. С. 375-386.
95. Прокопенко Н. О. Моніторинг сучасного стану та тенденцій розвитку національної економіки України. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 54. С. 27-33.
96. Пурський О. І., Мороз І. О. Основні положення організації моніторингу соціально-економічного розвитку регіону на основі інформаційних технологій. *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. № 8. С. 11-14.
97. Пухальський В. В. Податковий моніторинг контрольованих операцій: суть, інформаційне забезпечення та етапи проведення. *Молодий вчений*. 2023. № 9. С. 31-35.
98. Роскладка А. А. Експертна система моніторингу, діагностики та контролю процесів діяльності невиробничих соціально-економічних систем. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер.: Економічні науки*. 2012. № 1. С. 138-144.
99. Руденко І. В., Болотова Т. М., Кулинич Т. В. Діагностика економічної безпеки як інструмент забезпечення ефективного управління іміджем підприємства. *Бізнес Інформ*. 2021. № 1. С. 297-302.
100. Самусевич Я. В., Теницька І. А., Новикова Д. А. Екологічний контроль, моніторинг та аудит: нормативно-правове забезпечення та механізм реалізації в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2023. № 2. С. 196-202.

101. Скрипниченко М. І., Абдрахманова А. О. Багаторівнева система моніторингу розвитку підприємства за показниками ефективності соціально-економічних систем. *Університетські наукові записки*. 2012. № 2. С. 217-222.
102. Сліпченко В. Г., Полягушко Л. Г., Круш О. Є. Система комплексного еко-енерго-економічного моніторингу для оптимізації управлінських рішень (області, району та міста). *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2021. № 4. С. 13-20.
103. Собко О. Моніторинг інтелектуального капіталу підприємства: соціально-економічна доцільність і дієвість запровадження. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2014. Вип. 2. С. 28-39.
104. Содома Р., Дубневич Ю., Марків Г., Шматковська Т. Моніторинг соціально-економічного розвитку територіальних громад. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Економіка АПК*. 2021. № 28. С. 24-30.
105. Сологуб С. Теоретичні засади організації моніторингу соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад. *Аграрна економіка*. 2022. Т. 15, № 3-4. С. 94-100.
106. Стеців І. С. Моделювання індикативної системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 10. С. 223-230.
107. Страпчук С. І. Моніторинг індикаторів сталого розвитку соціально-економічних систем різних рівнів. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки*. 2020. № 3. С. 162-175.
108. Ульянченко О. В., Утенкова К. О. Моніторинг ефективності управління механізмом економічної безпеки аграрного сектору. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13-14. С. 19-25.
109. Федулова С. О., Овчаренко О. В., Науменко Н. Ю. Формування системи моніторингу економічної безпеки регіону на прикладі Дніпропетровської області. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 56. С. 101-108.
110. Фроленкова Н. А., Король Б. О. Основні підходи до планування, моніторингу та оцінювання проєктів. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2023. Вип. 2. С. 359-369.
111. Футало Ю. Р. Моніторинг соціально-економічних індикаторів ефективності інтеграційних процесів. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка*. 2017. Вип. 1. С. 56-60.
112. Хмиз М. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О., Терлецька В. О. Роль та особливості моніторингу в антикризовому управлінні бізнес–

структурою. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки.* 2023. № 7. С. 74-81.

113. Чміль Г. Л., Кашена Н. Б., Остапенко Р. М. Моніторинг розвитку промислових ринків України: стан та перспективи в умовах глобалізації. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки.* 2023. Вип. 3. С. 37-45.

114. Чуб А. В. Моніторинг розвитку агропромислового комплексу України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.* 2022. № 3. С. 53-61.

115. Шалімов В. В., Гузенко О. П. Моніторинг як вектор управлінського циклу фінансової діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнних викликів. *Центрально-український науковий вісник. Економічні науки.* 2023. Вип. 10. С. 170-177.

116. Шарапова С. В. Реформування державної системи моніторингу довкілля в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2023. № 4. С. 246-249.

117. Шимків С. А. Інструменти автоматизації первинного фінансового моніторингу. *Інвестиції: практика та досвід.* 2024. № 11. С. 121-125.

118. Шульга О. А. Базові моделі моніторингу у системі стратегічного розвитку організації. *Підприємництво та інновації.* 2023. Вип. 29. С. 106-113.

119. Юрій Е. О. Моніторинг ефективності функціонування банківської системи України. *Причорноморські економічні студії.* 2022. Вип. 73. С. 110-116.

120. Юрій Е. О. Оцінювання фінансово-економічної безпеки в системі фінансового моніторингу діяльності підприємства. *Галицький економічний вісник.* 2023. № 3. С. 71-79.

121. Юрій Е. О. Фінансовий моніторинг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Інфраструктура ринку.* 2022. Вип. 65. С. 176-183.

122. Яцина Ю. О. Інноваційні аналітико-статистичні технології як інструмент моніторингу та протидії корупції. *Epistemological studies in philosophy, social and political sciences.* 2023. Vol. 6, Iss. 1. С. 145-156.

123. Kolupaieva I., Sheiko I., Polozova T. Digital Transformation in the Context of Sustainable Development of European Countries. *Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development.* 2024. 19(1): pp. 89-103.

124. Pohrebniak A., Tytykalo V., Kalchenko O., Antypenko N., Kyrii V. The Organizational and Economic Mechanism to Ensure the Financial Security of companies in the Conditions of Global Digitalization. *Revista De La Universidad Del Zulia.* Volume: 15 Issue: 42. DOI: 10.46925/rdluz.42.29.

125. Polozova T., Cherkashina M., Shapoval O., Romanchik T., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad. Assessment of risks in conditions of provision of security of economic activities of organizations. *Journal of security and sustainability issues*. 2019. № 8 (4). С. 705-714.

126. Polozova T., Musiienko V., Storozhenko O., Peresada O., Geseleva N. Modeling of energy-saving processes in the context of energy safety and security. *Journal of security and sustainability issues*. 2019. № 8 (3). С. 387-397.

127. Polozova T., Sheiko I. Role of Ukraine integration into EU and NATO for supporting economic development and national security. *Baltic Rim Economies*. 2024. ISSUE # 1. p. 43.

128. Polozova T., Stepanenko S., Murzabulatova O., Ponomarov S. Specific of the creation and functioning of the financial and economic security system of business entities. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том. 8. № 3. С. 70-77.

11.3 Методичні вказівки до різних видів занять

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення з дисципліни «Моніторинг в економічних дослідженнях» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» всіх форм навчання / Упоряд. Т.В. Полозова. Електронне видання. Харків: ХНУРЕ, 2024. 320 с. pdf 6,15 Мб.

2. Конспект лекцій з дисципліни «Моніторинг в економічних дослідженнях» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» всіх форм навчання / Упоряд. Т.В. Полозова. Електронне видання. Харків: ХНУРЕ, 2024. 220 с. pdf 4,0 Мб.

3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Моніторинг в економічних дослідженнях» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» всіх форм навчання / Упоряд. Т.В. Полозова. Електронне видання. Харків: ХНУРЕ, 2024. 48 с. pdf 0,75 Мб.

4. Методичні вказівки до оформлення контрольних, курсових та кваліфікаційних робіт (проектів) для здобувачів усіх форм навчання спеціальностей 051 Економіка та 073 Менеджмент / Упоряд.: Т.В. Полозова, І.В. Колупаєва, Н.В. Довгопол, І.А. Шейко, І.Б. Прібильнова, Н.В. Помогалова. Харків: ХНУРЕ, 2022. 26 с.

12 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ. URL: https://nure.ua/wp-content/uploads/Main_Docs_NURE/polozhennja-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-hnure-2023.pdf
2. Положення про академічну доброчесність у ХНУРЕ. URL: https://nure.ua/wp-content/uploads/Main_Docs_NURE/polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf
3. Положення про протидію академічному плагіату в ХНУРЕ. URL: https://nure.ua/wp-content/uploads/Main_Docs_NURE/polozhennja-pro-protidiju-akademichnomu-plagiatu-v-hnure-290-vid-28.04.2017.pdf.
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки. URL: <https://lib.nure.ua/>
6. Електронний архів відкритого доступу Харківського національного університету радіоелектроніки. Наукові праці викладачів кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою URL: <https://openarchive.nure.ua/collections/472fb56c-904a-40f6-bd26-dbaa1136461f>
7. Сайт кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки. Робочі програми та силабуси навчальних дисциплін. URL: <https://eces.nure.ua/studentam>
8. Євростат. URL : <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>
9. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua/ua>
10. Конференція європейських статистиків. URL: <http://www.unece.org/info/ece-homepage.html>